

Zitting 1982–1983

17 628

Overgangswet wet op het basisonderwijs

Nr. 5

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ONDERWIJS EN WETENSCHAPPEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 5 oktober 1982

Tijdens de behandeling in de Tweede Kamer van de Wet op het Basisonderwijs is door het lid Waltmans op 19-1-1981 een motie (Tweede Kamer, zitting 1980–1981, 14 428, nr. 86) ingediend waarin onder meer gevraagd is een nadere studie te verrichten naar de problematiek van de aanvangsleeftijd van de leerplicht. Bij de begrotingsbehandeling '82 (Tweede Kamer, zitting 1981–1982, 17 100 VIII, nr. 50) is in een tweede motie, ingediend door de heer Waltmans, dd. 9-3-1982 herinnerd aan deze vraag. Deze brief wil een antwoord geven op de in beide moties gestelde vraag.

In het bij de Tweede Kamer ingediende ontwerp van Overgangswet WBO wordt voorgesteld de Leerplichtwet 1969 zodanig te wijzigen dat de aanvang van de leerplichtige leeftijd wordt gesteld op vijf jaar.

Ten behoeve van de leerplichtige kinderen die nog geen 6 jaar zijn is echter een ruime ontheffingsmogelijkheid opgenomen ten einde een eventueel gevaar van overbelasting van het individuele kind te voorkomen. Voor ten hoogste 5 uur per week kunnen de ouders zelf beslissen of zij voor hun kind gebruik zullen maken van deze ontheffingsmogelijkheid. Indien zij daartoe besluiten, behoeven ze dit uitsluitend mede te delen aan het schoolhoofd.

Indien voor een kind een nog verdergaande ontheffing wenselijk of geboden is, kan het schoolhoofd, op een daartoe strekkend verzoek van de ouders, bovenop de bovenbedoelde 5 uur vrijstelling verlenen voor ten hoogste nog eens 5 uur.

Met deze voorstellen wordt in feite praktisch volledig aangesloten bij de huidige situatie. Thans staan immers ruim 98% van de vijfjarigen als werkelijk schoolgaand bekend. Om als werkelijk schoolgaand bekend te staan mogen de kleuters – anders dan als gevolg van ziekte – niet meer dan de helft van het aantal schooldagen verzuimen. Van deze mogelijkheid wordt door de ouders vaker gebruik gemaakt ten behoeve van 4-jarige dan ten behoeve van 5-jarige kinderen.

In de situatie als voorgesteld in de WBO zal ten behoeve van een kleuter van 5 jaar – die zulks nodig heeft – aan de leerplicht kunnen worden voldaan door een schoolbezoek van ten minste 12 uur per week. Dit komt

ongeveer overeen met de huidige situatie, waarbij de schoolweek varieert tussen 20 en 23 uur en de kinderen ten minste de helft van het aantal schooldagen aanwezig moeten zijn om als werkelijk schoolgaand te worden beschouwd.

Hierboven gaf ik aan dat ruim 98% van de vijfjarigen als werkelijk schoolgaand bekend staat. Dit betekent dat bijna 2% niet regelmatig naar school gaat. Voor het belangrijkste deel gaat het hierbij om kinderen van wie de ouders een trekkend bestaan leiden, kinderen die om lichamelijke of psychische redenen niet in staat zijn een school te bezoeken, kinderen van wie de ouders bezwaar hebben tegen de richting van de scholen in de woonomgeving en kinderen die op scholen buiten Nederland zijn ingeschreven.

Voor de 5-jarige kinderen van wie de ouders een trekkend bestaan leiden wordt in het Wetsontwerp een aparte algehele ontheffingsmogelijkheid voorgesteld. Voor de overige categorieën bestaat reeds een ontheffingsmogelijkheid in de Leerplichtwet 1969.

Op de vierjarigen zijn al deze regelingen uiteraard niet van toepassing, daar deze niet onder de Leerplichtwet 1969 vallen. Door bovengenoemde wijzigingen in de Leerplichtwet 1969 aan te brengen waarbij voor vijfjarige kinderen mogelijkheden worden aangeboden om een kortere schooldag te volgen, vindt de Regering geen aanleiding om wijziging van de leerplichtige leeftijd afhankelijk te stellen van een onderzoek naar de problematiek van de aanvangsleeftijd en de duur van het onderwijs voor de eerste jaren van het basisonderwijs. Een fundamentele studie zou bovendien rekening moeten houden met de veronderstelde eigenschappen van het basisonderwijs in ontwikkeling. Deze eigenschappen zijn op dit moment echter nog onvoldoende bekend. De Regering is echter wel voornemens om nader onderzoek te stimuleren naar de effecten van eventuele verdere verlaging van de leerplichtige leeftijd en naar de condities waarvan vervroegde deelname aan het onderwijs afhankelijk zou kunnen zijn.

De Staatssecretaris van Onderwijs en Wetenschappen,
A. J. Hermes